

Elektrik Mühendisleri Odası Meslek İçin Ne Yapıyor?

EMO Kalite Belgesi Nedir, Nasıl Verilir?

Hüseyin Yeşil

EMO 44 ve 45. Dönemler Yönetim Kurulu Başkanı

EMO İstanbul Şubesi 30. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı/1997-1999

1977-78 yılında yayınlanan “Türkiye Elektrik Elektronik Sanayi/Ticaret/Mühendislik Kataloğu”nda yer alan “EMO Kalite Belgesi” üzerine yazılan tanıtım yazısından hareketle bir derleme yapalım istedik.

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası, ülkemizde kaliteli elektrik aygıtları üretimini sağlamak ve tüketiciyi korumak amacı ile kalite belgesi vermektedir.

Yurdumuzda elektrik aygıtlarının kaliteli olarak üretilmesi, üretilen aygıtların malzemelerin kalitesinin, aygıtın niteliğine ve kullanılan teknolojinin çağdaş teknolojiye uygun olması ile sağlanabilir. Bu ise yalnızca üreticinin iyi niyetine bağlı olmayıp ekonomik koşullarla doğrudan bağlıdır. Ekonomik koşullarla bağımlı olan üreticinin, üretimde kullandığı malzeme ve teknolojiyi, ürettiği aygıtın niteliğine uygun olarak seçmediği durumlarda ortaya çıkan aygıt, birinci derecede tüketiciye ve ülke ekonomisine zarar vermekte, uzun vadede ise üreticiyi üretimini yapamaz duruma getirmektedir. Uyumsuz malzeme ve teknolojiyle üretim yapmak üzere kurulan üretim kuruluşu ise, ya çağdaş teknolojiye uyum sağlayabilmek amacı ile yenileştirilmek üzere yeni ve daha büyük bir yatırım gerektirmekte, ya da tamamen terk edilmektedir. Bu ise ülke açısından oldukça büyük bir kayıp demektir.

Genel olarak yukarıda anlatılanların yanı sıra, kalitesiz elektrik aygıtları, arızalandığında can ve mal kaybına ve hatta bazan çok büyük hasarların ve yangınların meydana gelmesine neden olmaktadır. Bu durumların önlenmesi ancak üretilen aygıtların uzman kuruluşlar tarafından denetime tabi tutulması ile mümkündür.

Bu olguyu dikkate alan tüm dünya ülkeleri kendi standart enstitülerini kurarak üretilen aygıtların

kalitesinin denetimini, kaliteli aygıt üretmek ve tüketiciyi korumak amacı ile bu kuruluşlara vermişlerdir.

Yurdumuzda da Türk Standartları Enstitüsü adı altında standartlaşmaya yönelik çalışmalarda bulunan bir örgüt vardır. Bu örgüt giderek üretilen tüm aygıtlar için standartlaşma ve standartlara uygunluğu arama çalışmalarını yaygınlaştırmaktadır. Fakat bugünün koşullarında yurdumuzda üretilen tüm aygıtlar için standart çalışmalarının tamamladığını söylemek olanaksızdır. Genel anlamda bunu hiç bir örgütün başarma olanağı da yoktur. Çünkü gelişen teknoloji ile birlikte çok çeşitli yeni aygıtlar üretilmektedir.

Bu koşullar altında ihtisas odalarına büyük görevler düşmektedir. Bu da, üretilen aygıtın ülke ve Dünya standartlarına uygunluğunu kendi ihtisas alanları içerisinde yapacakları çalışmalar ile ilgili konularda ancak bu örgütlerin başarabileceği gerçeğinden kaynaklanmaktadır. Bazı ülkelerde standartlaştırma ve kalite belgesi verme görevleri tamamen ihtisas odalarına verilmiş ve standartlaştırma kurumu, ihtisas odalarının ortaklaşa yürüttükleri bir kuruluş durumuna getirilmiştir. İhtisas odaları tek tek kendi alanlarındaki konularla ilgilenmekte, onları standartlaştırmakta ya da standartlara uygunluğunu araştırmakta, uygun olanlara kalite belgesi vererek kullanımının yaygınlaşmasını sağlamakta, böylece tüketiciyi korumak yanında üreticiyi de kaliteli aygıt üretimi yönünde teşvik etmiştir.

Bu görüşlerin ışığı altında Elektrik Mühendisleri Odası, diğer ihtisas dallarındaki odalar gibi kalite belgesi vermektedir.

Kalite belgesi için odaya başvurulduğunda, konuyla ilgili uzman üyelerden bir komisyon kurulmakta ve aygıtın öncelikle Türk Standartlarına uygunluğu araştırılmaktadır. Konuyla ilgili Türk Standardı yoksa, IEC, VDE gibi yabancı ülke standartlarına uygunluğu araştırılmakta, şayet konuyla ilgili yabancı ülke standardı da yoksa, aygıtın resmî kuruluşların şartnamelerine uygunluğu aranmaktaydı.

Yukarıdaki öncelik sırasına göre yapılan teknik inceleme sonunda komisyon aygıtı kalite belgesi

verilip verilmemesine karar vermektedir. Kalite Belgesi verilen aygıtlar odanın kalite belgesi

yönetmeliğine uymak koşulu ile Elektrik Mühendisleri Odası Kalite Belgesi markasını (EMO) kullanmaya hak kazanırlardır.

Üyelerinin ürettikleri ve kullandıkları elektrik aygıtlarında Elektrik Mühendisleri Odası Kalite Belgesi markasını (EMO) yeğ tutmaları, piyasada kaliteli elektrik aygıtı üretimini yaygınlaştırarak, dolayısıyla tüketici korunmuş oluyordu.

Kalite Belgesi uygulamalarının nasıl yapılacağına dair 01.04.1974 tarihinde yürürlüğe giren bir yönetmelik yayınlanmıştır. Bu yönetmelik gereği tüm belgeler EMO Yönetim Kurulu Kararı ile verilmektedir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI KALİTE BELGESİ YÖNETMELİĞİ

A-YÖNETMELİĞİN DAYANAĞI:

MADDE 1-Bu Yönetmelik 6235-(7303) sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanununun verdiği yetkilere dayanılarak düzenlenmiştir.

B-YÖNETMELİĞİN AMACI

MADDE 2-Bu yönetmeliğin amacı yurt içinde üretilen ve yapılan Elektrik ve Elektronik Sanayiine ait her türlü malzeme, araç, gereç ve cihazlardan kalitesi Türk Standardlarına ve Uluslararası Standardlara uygun olanlar için bir belge vermek sureti ile bunların teknik nitelik ve özelliklerini belirtmek, yurtdışında standardlara uygun kaliteli mal üretim ve tüketimini sağlamaktır.

Örnek bir yönetim kurulu kararı:

10 - Bursa Temsilciliğinin 27.2.79 tarih ve 79/009 sayılı yazısı ile gönderilen Computer Elektronik Sistem firmasında yapılan insan asansörlerine kalite belgesi verilmesine

OYBİRLİĞİYLE KARAR VERİLDİ

Başkan	Başkan Yard.	Yarınan Üye	Sayman Üye
Bülent Damar	Müjdat Savaşan	Metin Tütüncü	Serdar Aykırı
Salim			

EMO Yönetim Kurulu, 28.02.1979, 2 nolu toplantı, 10 nolu karar

12 Eylül 1980 Askeri darbesi sonrası bu belgelendirme çalışmalarına devam edilememiş, daha sonraları da EMO bu konuda organize olamamıştır. 12 Eylül sonrası birkaç belge verilmişse de uygulama yaygınlaşmamıştır.

EMO'nun yerine getirdiği bu kamu görevi uyarınca o güne Odaya başvurarak EMO "Kalite Belgesi" almaya hak kazanmış olan kuruluşlar ve aygıtların listesi şöyledir:

1
2 EAS Ebonit Akümülatör San. A.Ş. /Akümülatör (Starter tipi, kuru, şarjlı, kurşunlu)
3 MKE. Gn. Müdürlüğü Elektrik sayaçları
4 Elektro Mekanik Sanayi Floresan /lambda balastı
5 Elektrik Kömürleri Ltd. Şti. /Karbon fırça

6 Türkkablo A.Ş. /Plastik izoleli ve plastik telefon kablosu
7 Yarımca Seramik Fab./ Elektrik tesisatı izolatörleri
8 Süper Selçuk Demet /Transformatör gerilim regülatörü
9 Türkkablo A.O. /Alfa ve apak tipi iletkenler
10 Elektroplastik San. Koli. Şti. /Izofleks marka PVC elektrik borusu

11 Erdoğan Otçu/ Safe marka traş makinası prizi
12 Kent Akümülatör Sanayii /Akümülatör
13 Surtel Kablo /İletken kablo ve kablo garnitürü
14 Ünal Kardeş/ Elektrik kömürü
15 Heico /1X40 Floresan reflektör
16 Heico /2X40 Floresan reflektör
17 Heico /1X40 Floresan reflektör
18 Heico /2X40 Floresan reflektör
19 Heico /20W Yol vericiler
20 Heico /40W Yol vericiler
21 Heico /Starterli lamba duyu
22 Heico /Startersiz lamba duyu
23 Heico /500 VVatt'lık transformator
24 Kavel Kablo /YVV tipi 0,6/1kV termoplastik ve lastik yalıtkanlı kablo
25 Kavel Kablo /YVMHŞÇV tipi 5,8/10 kv termoplastik ve lastik yalıtkan kablo
26 Kavel Kablo /YVŞV tipi 3,5/6 kV termoplastik ve lastik yalıtkan kablo
27 Türkkablo /Alüminyum iletkenler
28 Türkkablo /Telefon kabloları
29 Haris /Kesicileri
30 Unika Kablo /Elektrik kablo
31 Türkkablo /AtekAlpek
32 Tromag /Güç transformatörü
33 Heico /Regülatörü
34 Akümülatör Elek. San./Akümülatör mal. im.
35 Rekor Boru Koli. Şti./ Plastik kare buat
36 Alfa Gama Elk. Ltd. Şti. /Akümülatör şarj redresörü
37 Elektronol Elk. Alt. San /Gerilim regülatörü.
38 Rabak Alüminyum /çelik iletkenler
39 Rabak Alüminyum /iletkenler
40 Göktepe Plastik /Berkman-peşel boru
41 Simko /Bıçaklı sigorta
42 Kardeş Elektrik /Elektrik kömürleri
43 Vob Elektrik San./ Otomatik şalter
44 Elk. Malz. San. Tic./ Gerilim regülatörü
45 Türkeli Ticaret /Asansör imali
46 Sun Koli. Şti./ Gerilim regülatörü
47 Elektro Tunçmatik Fab. /Gerilim regülatörü
48 Alfa Gamma Elektronik/ Dinamit ateşleme aygıtı
49 Şehsuvar Menemencioğlu /Seksiyoner ve parafudr
50 Kaleporselen Elektrik San./Nil Bıçakçı Sigortalar.
51 Tekmaş Teknik İşler Maden. Tic./ Kondansatörlü dinamit ateşleme cihazı

52 Armen Elk. Malz. İmi. Ort./ Floresan lamba balastı
53 Hayk Değirmencioğlu /Floresan lamba balastı
54 Hayk Değirmencioğlu / Transformator
55 Hayk Değirmencioğlu/ Floresan reflektör
56 Hayk Değirmencioğlu / 2X40 Floresan reflektör
57 Hayk Değirmencioğlu 1X40 Floresan band
58 Era Elektronik ve Tic. A.Ş. /2X40 Floresan band
59 Era Elektronik ve Tic. A.Ş. /Yabancı dil laboratuvarı
60 Simko Tic. ve San. T.A.Ş. /Dahili mesnet izolatörleri
61 Simko Tic. ve San. T.A.Ş./ İstanbul Dahili tip seksiyoner
62 Ovak Elektrik /Elektrik hesap makinası
63 Bufer Elektrik San. A.Ş./ Ampermetre, voltmetre, Pako Şalter
65 Türkkablo A.O. /Plastik izoleli telefon kablosu
66 Sace Elektrik A.Ş. /Seksiyoner
67 Arsoy Kollektif Şirketi /Arlift asansörleri
68 Tansal Ticaret ve San. A.Ş. /Tablo tipi kuru otomatik şalter
69 Tansel Tic. ve San. A.Ş./ Kuru otomatik şalter
70 Simko T.A.Ş. /Otomatik sigortalar
71 Kardeş Elektrik San. /Pako şalter
72 Arel Elektro Mekanik San./ Akü şarj redresörü
73 Hayk Değirmencioğlu Otomatik /gerilim regülatörü
74 AEG Eti Elektrik Endüstrisi /Dahili tip sigortalı yük ayırıcısı
75 Mepam Ticaret / Devre açıcı
76 Samsun Elektrik San. Koli. Şti./Balast (20 W40 W)
77 Şehsuvar Menemencioğlu /Oto şalteri
78 DEMAS/ İnsan, yük ve hasta asansörü
79 ASTOR/İnsan ve yük asansörü
80 ASAS/ Botlift asansörlerine
81 AKÖR/ asansör
82 ESASSA/ İnsan asansörü
83 HASLİFT İnsan, yük asansörü
84 Compüter Elektronik Sistemler/ İnsan asansörü
85 Compüter Elektronik Sistemler/ Hasta asansörü
86 DEĞİRMENCİOĞLU Elk. San. Tic. A.Ş./ Kademeli Regülatör
87 ALEV KABLO/ NYY tipi kablo
88 BAŞARAN Elk. San. Tic. A.Ş./ 20 W Elektronik starter
89 EKSAN / Tel sarımlı direnç
90 NAGEL / İnsan ve yük asansörü
91 EL-TE / Elektrik tevzi kablo kasaları